

Załącznik nr 11 do uchwały nr 1/2007
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 13 marca 2007 r.
(poz. 3)

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA ROZLICZENIA, DOSTAWY ORAZ RYZYKA KREDYTOWEGO KONTRAHENTA

Część I. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia, dostawy oraz z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta

§ 1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia, dostawy oraz z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych na podstawie § 2 – 8.

Część II. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia i ryzyka dostawy

§ 2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia i ryzyka dostawy oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych zgodnie z § 3 i 4 dla operacji zaliczonych do portfela handlowego, których umowy termin rozliczenia minął, za wyjątkiem transakcji z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów.

§ 3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia oblicza się dla operacji, których instrumentem bazowym są waluty obce, towary, kapitałowe papiery wartościowe oraz instrumenty dłużne, zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) dla każdej operacji oblicza się różnicę między jej wartością godziwą a wartością wynikającą z ustalonej ceny rozliczenia instrumentu bazowego;
- 2) różnice, o których mowa w pkt 1, stanowiące potencjalny zysk banku, mnoży się przez współczynniki przeliczeniowe odpowiadające przedziałom opóźnień określonych w pierwszej kolumnie poniższej tabeli zgodnie z liczbą dni, jakie upłynęły po umownym dniu rozliczenia danej operacji:

Przedział opóźnienia (liczba dni roboczych po dniu zapadalności)	Współczynnik przeliczeniowy (w %)
(1)	(2)
5 – 15	8
16 – 30	50
31 – 45	75
46 i więcej	100

- 3) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia stanowi suma składników obliczonych zgodnie z pkt 2.

§ 4. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie oblicza się dla operacji, których instrumentem bazowym są waluty obce, towary i papiery wartościowe, zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) wymóg kapitałowy oblicza się w następujących przypadkach:
 - a) gdy bank zapłacił za papiery wartościowe, waluty obce lub towary przed ich otrzymaniem lub dostarczył papiery wartościowe, waluty obce lub towary przed otrzymaniem za nie zapłaty,
 - b) w przypadku transakcji transgranicznych, gdy upłynął jeden lub więcej dni od czasu dokonania tej płatności lub dostawy;
- 2) dla każdej operacji oblicza się wymóg kapitałowy, przy czym:
 - a) do daty pierwszej przewidzianej w umowie płatności lub dostawy – wymóg kapitałowy wynosi zero,
 - b) od daty pierwszej przewidzianej w umowie płatności lub dostawy do upływu czterech dni po drugiej płatności lub dostawie – wymóg kapitałowy oblicza się według zasad określonych w załączniku nr 4 do uchwały,
 - c) od 5 dni roboczych po drugiej przewidzianej w umowie płatności lub dostawie aż do wygaśnięcia transakcji – pomniejsza się fundusze własne o zapłaconą kwotę lub wartość dostarczonych instrumentów, powiększoną o wartość bieżącej ekspozycji dodatniej;
- 3) w przypadku, o którym mowa w pkt 2 lit. b, bank stosujący metodę wewnętrznych ratingów do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego może:

- a) przypisać współczynniki PD na podstawie zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej kontrahenta, w przypadku kontrahentów, wobec których nie posiada żadnych innych ekspozycji zaliczonych do portfela bankowego,
 - b) jeżeli bank stosuje własne współczynniki LGD, z zastrzeżeniem pkt 4, może przypisać współczynniki LGD określone w § 89 załącznika nr 5 do uchwały, o ile podejście to jest stosowane konsekwentnie w odniesieniu do wszystkich ekspozycji z tytułu dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie;
- 4) w przypadku, o którym mowa w pkt 2 lit. b, bank stosujący metodę wewnętrznych ratingów do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego może stosować wagi ryzyka jak dla obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową lub stosować wagę ryzyka 100%, o ile podejście to jest stosowane konsekwentnie w odniesieniu do wszystkich ekspozycji z tytułu dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie;
 - 5) jeżeli kwota ekspozycji dodatniej wynikająca z transakcji dostawy z późniejszym terminem rozliczenia jest nieistotna, bank może do takich ekspozycji stosować wagę ryzyka 100%.

§ 5. W przypadku całkowitej awarii systemu rozliczeniowego lub rozrachunkowego, bank nie oblicza wymogów kapitałowych, o których mowa w § 2 i 3, aż do wznowienia normalnego działania tych systemów. Jeżeli w tych okolicznościach kontrahent nie zdoła rozliczyć swojej transakcji nie jest to uznawane za niewykonanie zobowiązania w rozumieniu przepisów dotyczących ryzyka kredytowego.

Część III. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta

§ 6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta oblicza się jako 8% sumy kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, wyznaczonych na podstawie § 7 i 8, dla następujących operacji zaliczonych do portfela handlowego:

- 1) pozagiełdowych transakcji pochodnych oraz kredytowych instrumentów pochodnych;
- 2) transakcji z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów;
- 3) transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego opartych na papierach wartościowych lub towarach;
- 4) transakcji z długim terminem rozliczenia.

§ 7. Wartość ekspozycji oraz kwoty ekspozycji ważone ryzykiem dla tych ekspozycji oblicza się zgodnie z zasadami obliczania tych wielkości na potrzeby obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową i metodą wewnętrznych ratingów, przy czym:

- 1) aby określić wielkość przyszłej ekspozycji kredytowej w przypadku transakcji swap przychodu całkowitego (*total return swap*) oraz transakcji swap ryzyka kredytowego (*credit default swap*) z tytułu kredytowych instrumentów pochodnych, wartość nominalną instrumentu mnoży się przez następujące wskaźniki procentowe:
 - a) 5% – w przypadku zobowiązania referencyjnego, które prowadząc do ekspozycji bezpośredniej banku, byłoby pozycją o niskim lub obniżonym ryzyku w rozumieniu § 1 – 13 załącznika nr 9 do uchwały,
 - b) 10% – w przypadku zobowiązania referencyjnego, które prowadząc do ekspozycji bezpośredniej banku, nie byłoby pozycją o niskim lub obniżonym ryzyku w rozumieniu § 1 – 13 załącznika nr 9 do uchwały,
 - c) w przypadku transakcji swap ryzyka kredytowego bankowi, którego ekspozycja z tytułu zamiany stanowi pozycję długą w instrumencie bazowym, zezwala się na zastosowanie wartości 0% do potencjalnej przyszłej ekspozycji kredytowej, chyba że transakcja ta podlega procedurze rozwiązania z chwilą stwierdzenia niewypłacalności podmiotu, którego ekspozycja z tytułu swapu stanowi pozycję krótką w instrumencie bazowym, mimo że w ramach tego instrumentu nie nastąpiło jeszcze niewykonanie zobowiązania,
 - d) w przypadku, gdy kredytowy instrument pochodny zapewnia ochronę uruchamianą w następstwie „*n*-tego niewykonania zobowiązania” w ramach określonej liczby zobowiązań bazowych, o tym, który z określonych w lit. a – c wskaźników procentowych ma zastosowanie, decyduje wartość zobowiązania o *n*-tej w kolejności najniższej wiarygodności kredytowej, określonej poprzez ustalenie, czy zobowiązanie to byłoby pozycją o obniżonym ryzyku w rozumieniu § 1 – 13 załącznika nr 9 do uchwały gdyby zostało przyjęte przez bank;
- 2) w obliczeniach kwot ekspozycji ważonych ryzykiem bankowi nie zezwala się na uznawanie skutków zabezpieczenia finansowego przy zastosowaniu metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń finansowych, określonej w § 60 – 66 załącznika nr 17 do uchwały;
- 3) w przypadku transakcji z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów zaliczonych do portfela handlowego wszystkie instrumenty finansowe i towary, które kwalifikują się do objęcia portfelem handlowym, można traktować jako uznane zabezpieczenie;
- 4) w przypadku ekspozycji z tytułu pozagiełdowych transakcji pochodnych, zaliczonych do portfela handlowego, za uznane zabezpieczenie można przyjąć towary kwalifikujące się do objęcia portfelem handlowym;

- 5) jeżeli instrumenty lub towary uznane za zabezpieczenie zgodnie z pkt 3 lub 4, w przypadku, gdy takie instrumenty finansowe lub towary, które nie zostały dopuszczone zgodnie z załącznikiem nr 17 do uchwały stanowią przedmiot udzielanej pożyczki, są zbywane lub dostarczane, bądź też stanowią przedmiot zaciąganej pożyczki, są nabywane lub przyjmowane jako zabezpieczenie rzeczowe lub w innej formie w ramach takiej transakcji, korekty z tytułu zmienności oblicza się w następujący sposób:
- a) gdy bank wykorzystuje metodę korekt z tytułu zmienności opartych na metodzie nadzorczej, zgodnie z § 44 – 88 załącznika nr 17 do uchwały, traktuje się je w taki sam sposób, jak dopuszczone do obrotu na uznanej giełdzie akcje nieobjęte głównym indeksem,
 - b) gdy bank stosuje korekty z tytułu zmienności oparte na metodzie oszacowań własnych, zgodnie z § 44 – 88 załącznika nr 17 do uchwały, korekty z tytułu zmienności obliczane są dla każdej indywidualnej pozycji,
 - c) gdy bank stosuje metodę modeli wewnętrznych zgodnie z § 53 – 57 załącznika nr 17 do uchwały, tę samą metodę może stosować w portfelu handlowym,
 - d) uznaje się kompensowanie zobowiązań z tytułu transakcji z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów jak również innych transakcji opartych na rynku kapitałowym zaliczonych zarówno do portfela handlowego, jak i bankowego, jeżeli są one objęte umowami ramowymi o wzajemnym kompensowaniu zobowiązań, o ile kompensowane transakcje spełniają następujące warunki:
 - wszystkie transakcje podlegają codziennej wycenie według wartości rynkowej,
 - wszelkie pozycje stanowiące przedmiot zaciąganej pożyczki, nabywane lub przyjmowane w ramach takich transakcji mogą zostać uznane jako zabezpieczenie finansowe dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, przy czym nie stosuje się wówczas przepisów pkt 3 – 5 lit. a – c.

§ 8. W przypadku, gdy kredytowy instrument pochodny wchodzący w skład portfela handlowego, został uznany za wewnętrzną transakcję zabezpieczającą, a ochronę kredytową uznano za spełniającą warunki uznawania, określone w załączniku nr 17 do uchwały, ryzyko kontrahenta z tytułu tego instrumentu, uznaje się za równe zero.